

Jego pogrzeb stał się wielką patriotyczną manifestacją

20 listopada 1925 r. zmarł Stefan Żeromski, jeden z najwybitniejszych pisarzy polskich, autor między innymi „Popiołów”, „Wiernej rzeki”, „Przedwiośnia”, „Ludzi bezdomnych”, „Na probostwie w Wyszowie”. Dla wielu roczników Polaków jego „Szkłane domy” stanowiły drogowskaz, a Cezary Baryka był ulubionym bohaterem literackim.

[Kultura](#)

20.11

Urodził się w 1864 roku w zubożałej rodzinie szlacheckiej. Szybko zaczął pisać, pierwszymi próbami były wiersze. Było mu ciężko, nie skończył studiów, żył z korepetycji. Pierwsze sukcesy literackie pozwoliły mu podjąć pracę jako guwerner w dworach szlacheckich.

Chory na gruźlicę w 1892 r. wyjechał do Szwajcarii, gdzie przez pięć lat był bibliotekarzem Polskiego Muzeum Narodowego w Rapperswilu. Po powrocie do Warszawy pracował w Bibliotece Ordynacji Zamoyskich. Książki Żeromskiego stawały się coraz bardziej popularne, a sytuację materialną pisarza poprawiły honoraria za „Ludzi bezdomnych”. Powieść przyjęto bardzo dobrze, stała się nawet bestsellerem – dla jednych była programem działania, dla innych wyciskaczem łez.

Żył nie tylko pisaniem, związał się z ruchem niepodległościowym, po wybuchu I wojny światowej zgłosił się do Legionów Polskich. Później uczestniczył w akcji plebiscytowej, zjeździł Warmię i Mazury, pisał o Śląsku, Wielkopolsce i Pomorzu. Zaprzyjaźnił się z Piłsudskim. Połączyła ich wspólnota tożsamości i wartości polskiego inteligenta. W wolnej Polsce ich drogi się rozeszły.

Na początku lat 20. był wymieniany wśród kandydatów do literackiego Nobla. Nie otrzymał nagrody między innymi z powodu kampanii dziennikarzy niemieckich po opublikowaniu „Wiatru od morza” (1922), opisującego historię walki o polskość Pomorza. Nie wzbudzała również entuzjazmu staromodna – jak niektórzy mówili – narracja Żeromskiego.

W II RP Żeromski uznawany był za najpopularniejszego polskiego pisarza. W dowód uznania otrzymał mieszkanie na Zamku Królewskim w Warszawie, a jego imieniem nazwano założony w 1932 roku park na warszawskim Żoliborzu.

Stefan Żeromski zmarł 20 listopada 1925 r. Jego pogrzeb stał się wielką manifestacją narodową. Na żądanie mieszkańców stolicy skrócono tego dnia czas pracy. Pisarz spoczął 23 listopada 1925 r. na Cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym w Warszawie.

Polecamy:

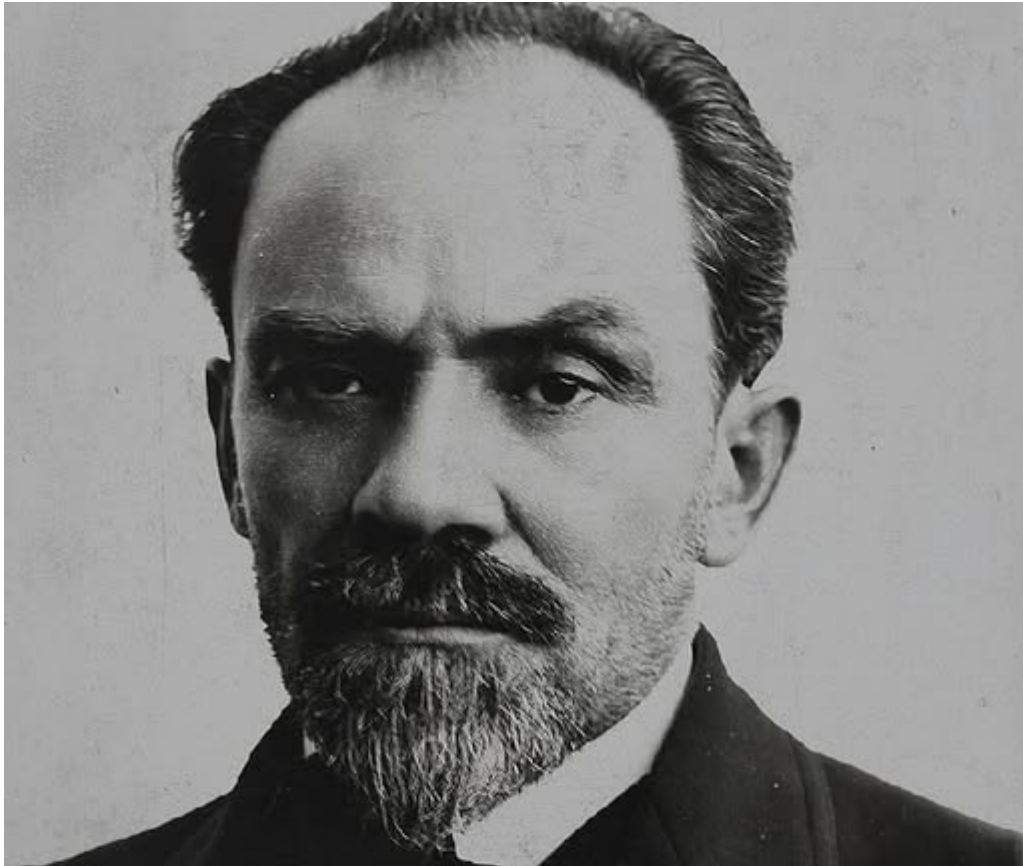
- [Publikacja: Dobosz. Stefan Żeromski na drogach niepodległości](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kultura

Artykuł

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Stefan Żeromski (1864-1925)

jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy

Stefan Żeromski